

מחאה לא אלימה

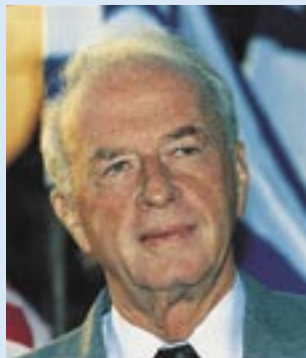
יום הזיכרון לדאש הממשלה, יצחק רבין ז"ל

י"ב בחשוון, 4 בנובמבר

רקע

יום י"ב בחשוון נקבע בחוק יום הזיכרון הממלכתי ליצחק רבין ז"ל, ראש הממשלה, שנרצח ביום 4.11.95, י"ב בחשוון התשנ"ו.

הרצח זעזע את העם בישראל ואת העולם כולו, והעלה שאלות רבות וקשות על האופי הדמוקרטי של החברה הישראלית, על חופש הביטוי, על תרבות הוויכוח, על כבוד הזולת, על פתרון מחלוקות ועל שלטון החוק.

חשוב לזכור את יצחק רבין כאדם וכמנהיג - איש הצבא וגם המדינאי שפעל גם למען השלום. ואין לשכוח: את יצחק רבין רצח אדם שהתנגד לדרכו. הרוצח בחר להביע את התנגדותו לא במסגרת חוקית אלא באורח אלים ונפשע.

בכל שנה יש להזכיר:

- ראש הממשלה, יצחק רבין ז"ל, שילם בחייו על דרכו המדינית.
- כדי שבני-אדם בעלי השקפות שונות יוכלו לחיות יחדיו, עליהם ללמוד לפתור את המחלוקות ביניהם ללא אלימות, בדרכים העומדות לרשותם במדינה דמוקרטית.

קראו את הסיפור שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

'אנחנו לא יכולים יותר' / מאת שירה גודמן

אולי אפשר היה לצפות את זה מראש. אולי אפשר היה להיות רגישים יותר למה שקורה. עכשיו כולם חכמים, אבל האמת היא שכולנו הופתענו. הפתעה רעה מאוד! ועכשיו כולנו נבוכים. אנחנו לא יודעים מה לעשות, מי צודק, איך לצאת מהמצב הזה. אין פתרון קסם - זה בטוח!

אני מתכוון למה שקרה אצלנו בבית-הספר בקשר לתחנת השידור. אבל התחנה היא לא העיקר. היא הייתה רק הגורם שהצית את כל העניין. היא הייתה הקש ששבר את גב הגמל.

כדאי שאתחיל מההתחלה. בבית-הספר שלנו יש ארבע כיתות מקבילות. באחת מהן ילדים רגילים לומדים יחד עם ילדים עם לקויי למידה. בהתחלה נתנו לכיתה הזאת שם אחר: **כיתה משולבת**. כך כבר סימנו אותם: הם שונים! ומאז ועד היום, אף פעם לא התייחסו אליהם באופן שווה - גם המורים, וגם הילדים בבית-הספר. הם תמיד נשארו מהצד, בשוליים. הם היו: הכיתה "ההיא"...

השנה הם כבר בכיתה ה', אבל רק עכשיו פרץ הכול החוצה. זה התחיל בהודעה של המנהלת על הקמת **תחנת רדיו בית-ספרית**, שתשדר לבית-הספר וגם מחוצה לו. כולנו התלהבנו! ואז התברר לתלמידי כיתה המשולבת, שהם שוב מחוץ לעניינים. היו לזה כל מיני תירוצים. התחמקויות. כאילו הם לא מספיק טובים... כאילו אי אפשר לתת לכיתה "ההיא" לעשות משהו שישמעו בכל העיר...

בסוף עשו להם טובה, והסכימו לתת להם חצי שעת שידור בשעה מוקדמת בבוקר, כי בזמן הזה ממילא אין מאזינים לרדיו...

ואז הכול התפוצץ! תלמידי **הכיתה המשולבת** כבר היו מנוסים בשיחות ובתחנונים ובהבטחות שלא מולאו, שהמבטיחים חשבו שהן יישכחו. הם כבר לא האמינו, ולא רצו לחכות עוד!

ביום שישי בשעות אחר הצהריים, כשתחנת השידור הייתה סגורה, הם הגיעו לשם וקלקלו כל מה שיכלו. את השומר שעמד שם בחוץ (זה היה ילד מכיתה ד'), הם סילקו בכוח, כדי שלא יפריע להם. ועד שהוא הספיק להזעיק עזרה, הנזק הגדול כבר נעשה: שברים של מכשירי השידור, זגוגיות של חלונות ורגליים של כיסאות.

השמועה פשטה מהר, וילדים רבים הגיעו אל המקום. חלק מהם פשוט עמדו והסתכלו עליהם מזועזעים, אחרים ניסו לשכנע אותם שיפסיקו. בסוף היו אלה כמה חבר'ה מכיתה ו, שהשתלחו עליהם ודחפו אותם החוצה בכוח.

תלמידי **הכיתה המשולבת** התגודדו בחוץ, נרגשים ומשולהבים. אבל גם החבר'ה מכיתה ו היו נסערים, והיה להם הרבה מה להגיד על כל הסיפור הזה... וכך התנהל שיח:

- "אתם פראי אדם! אתם יודעים להתבטא רק באלימות ולא מסוגלים לשלוט בעצמכם. אתם הורסים הכול לכולם!"
- "אנחנו לא חבורה של פראי אדם. אנחנו ילדים עם רגשות, שנמאס להם שמתעלמים מהם!"
- "בסדר! אז תעשו משהו! אבל אל תהרסו לנו את התחנה!"
- "הבעיה שכבר עשינו הכול, ולאף אחד לא אכפת! עד שלא עשינו את זה, לא שמו לב שאנחנו קיימים."
- "זה לא סיבה להרוס ולקלקל. גם אם אתם צודקים, אין לכם זכות להשתולל ולהרוס!"
- "במקום לדקלם כל הזמן סיסמאות נגד אלימות, אולי תנסו להבין למה הגענו למצב הזה?..."
- "במקום להסביר כל הזמן כמה אתם מסכנים, אולי תנסו לחשוב איך אתם הייתם מרגישים אם היו נוהגים כלפיכם באלימות!"
- "גם ההתנהגות שלכם כלפינו לא הייתה עדינה!"
- "כי אי אפשר היה לעצור אתכם בלי קצת כוח!"
- "אז מותר לפעמים להשתמש בכוח, כשאינן ברירה?? זה מה שאתם אומרים...?"
- "לא חשוב מה אנחנו אומרים. לא הייתה שום הצדקה להרוס את תחנת השידור. ועכשיו בכלל לא בטוח שתהיה תחנה. זה פוגע גם בכם וגם בנו!"

שאלות

1. איך נימקו תלמידי הכיתה המשולבת את מעשיהם?

---

2. האם אתם מסכימים עם הנימוקים האלה? הסבירו.

---

3. איך הגיבו תלמידי כיתה ו למעשי האלימות של הכיתה המשולבת?

---

4. האם אתם מסכימים עם התגובות האלה? הסבירו.

א. מחאה במדינה דמוקרטית

הציעו לתלמידי הכיתה המשולבת שלוש דרכים אחרות להביע את מחאתם ללא אלימות. חשבו על דרכים (גם חריפות), אשר, לדעתכם, יצליחו להשפיע על סדר היום בבית-הספר ואפילו לשבש אותו, אך - לא יפגעו ברכוש ובבני אדם.

1. _____
2. _____
3. _____

ב. פתגם [מלשון הדיבור]:

”שִׁבְרוּ אֶת הַפְּלִים וְלֹא מִשְׁחָקִים!”

1. כיצד הפתגם הזה קשור לנושא שלנו?

---

2. איירו את הרעיון:

מה קורה כששׁוברים את כללי הדמוקרטיה?

הכינו את האיור בכל סגנון שאתם אוהבים, למשל: קומיקס או קריקטורה.